Kungsberg kan bli turist-eldorado

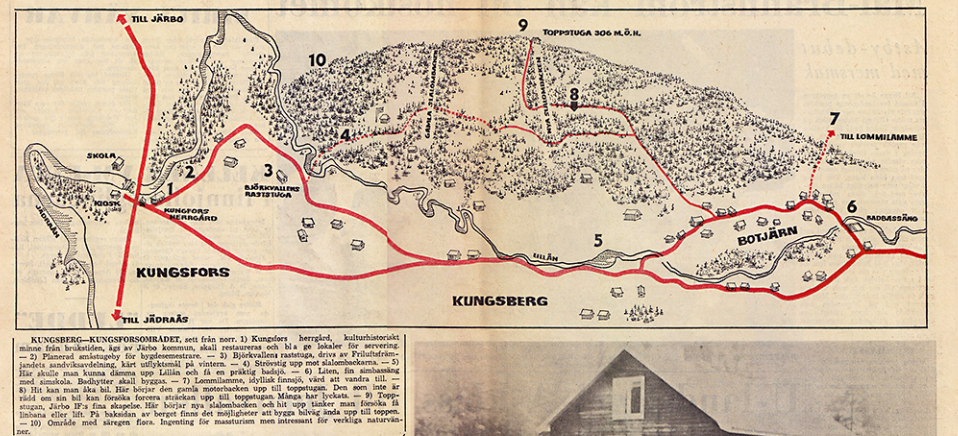

KUNGSBERG—KUNGSFORSOMRÅDET, sett från norr. 1) Kungsfors herrgård, kulturhistoriskt minne från brukstiden, ägs av Järbo kommun, skall restaureras och bl a ge lokaler för servering. — 2) Planerad småstugeby för hygdesemestrare. — 3) Björkvallens raststuga, drev av Prästadalsrenhandelns sandvikasvedelning, kart utlyktsmål på vintern. — 4) Ströstig upp mot slalombackarna. — 5) Här skulle man kunna dämma upp Liljan och få en praktig badsjö. — 6) Liten, fin simbassäng med simskola. Badbyttor skall byggas. — 7) Lommilämme, idyllisk finnsjö, värd att vandra till. — 8) Hit kan man åka bil. Här börjar den gamla motorbacken upp till toppstugan. Den som inte är rädd om sin bil kan försöka forcera stråcken upp till toppstugan. Många har lyckats. — 9) Toppstugan, Järbo IF:s fina skapelse. Här börjar nya slalombacken och hit upp tänker man förskva få linbana eller lift. På baksidan av berget finns det möjligheter att bygga bilväg ända upp till toppen. — 10) Område med säregen flora. Ingenting för masturism men intressant för verkliga naturvänner.

Toppmöte på berget enigt: nu är tid att sätta igång

Gunnar Paulsson har offrat nära ett kvartssekel åt turismen i Gästrikland. På tisdagen besteg han för första gången Kungsberget i Järbo, där Arbetarbladet arrangerat ett "toppmöte" i toppstugan om Kungsbergs möjligheter som turistort. Han blev begeistrad. Varför hade han inte tidigare letat sig hit upp? Men han kunde ge skäl för försummelsen att inte besöka detta Gästriklands underbara tak:s upp? Det har legat i skymundan och inte gjort något väsen av sig. Ungdom har varit där och åkt skidor men på Gästriklands turistkarta har Kungsbergsterrängen varit en i stort sett vit fläck. I turisthroschyren över Gästrikland står det inte en rad om Kungsberg.

Men nu skall det bli andra bullar av — det var "toppmötet" enligt Ake de Geer, ordförande i Järbo IF, som gav det. Det inträffade i toppstugan högt ovanför Kungsbergsbranten och det hade inbjudit var enigt: här i Kungsberg finns möjligheter att skapa ett fritidsområde, både för sommar och vinter. Men det behövs en hel del arrangemang och pengar kommer det att kosta. Kommunen är positivt inställd till projektet och man hoppas få slantar från diverse håll. I första hand behövs 200.000—300.000 till en lift upp till bergets topp.

"Världens vackraste plats"

Fru Karin Larsson är en eldsjäl för turismen i Kungsberg. Av sin fader, nämndemannen och hembygdsförfattaren K E Lindberg, ärvden och att Kungsberg-Kungsfors är världens vackraste plats. Den uppfattningen har hon än i dag, och hon är inte rädd att gå en match med den som hänfärdas sikulle ha en annan uppfattning. Som stöd för sin uppfattning citerar hon också framlidne järbokonstnären Ecke Hedberg: ingenting är vackrare än vyerna över Kungsberg-Kungsfors.

Men fru Larsson vill inte njuta åleinheten ensam, hon vill att så många människor som möjligt skall komma till Kungsberg och få syn för sägen. För tio år sedan började hon och maken Lars att bygga tre stugor för hygdesemester. Cirka 600 personer har de hunnit hysa under denna tid.

— Tänk om alla andra här i byn, som har lämna stugor och andra utbyrningsmöjligheter, vet att följa mej på "hygdesemestervagen", säger hon. Har mässa semestrande hade vi inte kunnat

* FOTNOT: Kungsbergets topp ligger 306 m över havet. Drygt 60 m högre än Björnåsberget, en milsten norr. Det berget är ganska stiligängligt och Kungsbergets topp är den högsta plats i Gästriklandi som man kan nå någorlunda bekvämt.

ta emot här i Kungsberg under dessa tio år?

Den nu verkar det som om pionjären Karin Larsson sådd skulle börja bära frukt. Det finns tecken på att många andra också funderar på att upplåta utrymmen för hygdesemester.

☆ Semr terby i Kungsfors

En person i Kungsfors funderar på att bygga upp ett antal småstugor till en liten semesterby i närheten av herrgården, säger Bror Olsson. Fr.S berättar han en dessa aktuella situationen för Kungsberg:

□ Landsmästare Jonsson, länets större fritidsplanerare, är i färd med att skissera upp planerna för Kungsbergs-området. Inför honom har hållits ett sammanträde med bl a representanter för Järbo kommun och skid- och friluftsfrämjarna. Ett nytt möte skall hållas i augusti och då skall hela Järbo kommunalnämnd vara med.

□ Järbo IF har bas skidfärdsunder begärt hjälp till en lift. Arendet har blinkbjudits till förhandling med kommunen och kontaktman har utsetts. Något vidare beskeda har man dock inte fått.

— Och det är nog lika gott, tycker Bror Olsson. Utan att på något sätt förringa idrottsföreningarnas entusiasm för saken och lovvärda arbete att skaffa pengar till den synnerligen efterlängtade liften tror jag att frågan nu kanske kan få en annu bättre lösning i ett större sammanhang.

□ En turistkommitté finns i Järbo. Den har som främsta uppgift att utarbeta en turisthroschyr.

□ En linbana upp till bergets topp är användbar både sommar och vinter — eller en skidlift är ju mycket angelägen från.

□ Man kan också tänka en väg upp till bergets topp. Den bör dras uppför bergets södra sida, som inte är så brant, från sjön Härtsen efter vägen från Norrby. Kruset med en sådan väg är kanske svårrighetema att ordna parkeringsplatser uppe på berget.

□ En campingplats behövs.

□ Kungsfors herrgård har köpts av Järbo kommun, som skall restaurera den gamla och kulturhistoriskt värdefulla byggnaden. Man kan tänka sig att den inlemmas i turistkomplexet, bl a som servaringslokal.

□ Arrangemang för hygdesemester vore önskvärda.

□ Småstugor för uthyrning behövs.

Till sist försäkrar Bror Olsson att kommunala myndigheterna är positivt inställda till att söka skapa ett fritidsområde i Kungsberg-Kungsfors med både för Gästrikland och övriga landskap.

☆ Sätt igång insamling!

Joel Järbing, med i turistkommitén: Vi har anseit att det är för tidigt att ge ut en turisthroschyr nu.

Gösta Vedin: Alldeles riktigt! Gör inte annons för mycket innan många orter gjort. Skaffa först någonting bestående och innan ni tryckar turisthroschyren.

I övrigt rekommenderar Gösta Vedin varmt att Järbo tillsätter en turistnämnd med representanter för t ex idrottsföreningen, kommunala myndigheterna, friluftsfrämjarna och turistintresserade ortsbor.

Gösta Vedin har en del praktiska synpunkter att ge de församlade på turismen. Och när det gäller linbanan eller liften föreslår han:

— Sätt igång med en insamling! Sånt har praktiserats med framgång på andra håll. En dylik demonstration av den goda viljan kan imponera välsinnelsebringande på dem som har att besluta om anslag.

☆ 75 fabodar väntar

I Järbo finns ett 75-tal fäbodar kvar, berättar Joel Järbing. Många bjrn ut för många kronor per år. Men de skulle bli mycket mer inkomstgivande om de inlemmades i hygdesemesterprojekten.

Alldeles i lagervall när det gäller turismen har dock inte Järbo legat. Det mycket välskötta vandrarhemmet är livligt frekventerat — i fjol t ex det 300 gäster och i år är man redan uppe i 500.

I slalombacken har redan ett juniior-SM i slalom avverkats. Och man har gjort stora ansträngningar att kunna få backen godkänd även för ett stort SM. Men då måste man givetvis få en skidlift.

Inkvarteringsmöjligheterna vid ett eldorado för turismen är redan goda, bl a är fru Larsson optimistisk på den punkten.

☆ Större bad behövs

För att Kungsberg skall kunna bli en betydande semesterort även sommartid fordras dock ett ordentligt bad. Nu finns en liten men alldeles lyppelig badbassäng i Botjärn. Den är förkmat till glädje för barn — simskola hålls där också. Den basängen sattte kungsbergs- och botjärnsborna igång med att ordna sjukva — ett gott tecken på att det finns initiativkraft där. Man har nu fått lofte om kostnadsfall anslag för ett ordnat badbyttor.

Men ett större bad kommer man inte ifrån om man skall tänka bli en sommarturistort. Det har varit planer på att dämma upp Liljan nedanför Björkvallens raststuga. Marken svande sig dock inte så lämplig. Ett annat projekt, som kanske skulle lyckas bättre, är en dämning av en stråx före avtagsvägen till Botjärn, där den redan nu bildat en liten sjö. Man skulle då kunna få en badsjö som sträckte sig ända upp mot SOK-stugan (Sandvikens orienteringsklubbs vinteris) vid foten av berget.

☆ Varför inte swimming-pool?

Eller varför inte ta steget fullt ut och bygga en swimming-pool av modell Valbo? Med temperera vatten för att gicka även kylslagna somrar. Det är väl inte omöjligt att en sådan skulle betala igen sig i det långa loppet.

Ja, det var mycket som dryftades under "toppmötet" på Kungsberget.

För att sammanfattas diskussionen:

Nu är man redo att försöka göra något verkligt fint av Gästriklands kanske vackraste område. Kungsberget, som står som ett fastland utropstecken efter alla utaländen om Gästriklands som det pannkaksplatta landskapet.

De flitigaste i toppmötet samlade utanför toppstugan på Kungsberget, fr v Rolf Lindell, Börje Forsberg, Bror Olsson, Karin Larsson, Reymond Persson, Gösta Vedin, Joel Järbing, Lisa Henningsson, John Dahl, Sören Löf och Gunnar Paulsson.

Intressant projekt:

Bondgård med många djur öppen för allmänheten

Bror Olsson har ett intressant uppslag som torde kunna bli en attraktion så god som någon för Kungsberg. Han drömmer om en annorlunda djurpark, en bondgård med full uppsättning av djur som är tillgänglig för allmänheten. Där skulle stadsbor, i synnerhet barn, kunna följa djurens förk födsel och uppväxt. De skulle få uppleva naturens gång och rytm på en lantgård. De kunde få vara med om exempelvis en kalvs födsel och återkomma och se hur den växer upp. De kunde få något av lantlig rym och trygghet till livs, vilket säkerligen skulle ha lugnande inverkan på stressade stadsbarn.

Enligt vår skolplanen är det meningen att eleverna skall beredas en veckas vistelse på landet. En anläggning som den Olsson skisserar skulle här vara en stor tillgång.

En intressant tanke: lät barnen av sexualundervisningen på en sådan lantgård, där de enkelt och naturligt kan studera djurens avel och födsel. Man skulle kunna återskänka moderna stadsbarn mycket av det naturliga förlorade när deras fäder drog in till staden.

Finnbygd

Kungsberg och trakterna därinnanför är gammal finnbygd. Överallt runt berget hittar man Den Andersonskt lyriska namn: Åsbäcken Ödedal, Lommilämme, Pajanti, Rojärvi, Pertimyran.

Det verkar som många av svenskarnamnen har en ljuvlig skogsromantisk prägel. Ljungbacklack, Vitmossmyran, Laxforsbäcken och — varför inte — också Styggberget.

Fina sportfiskevatten

Med fiskevattnen i Nedre och Övre Sandsjoarna, Jädraån från Eskilsbron till Fickelbo-gränsen och Lillån har Kungsbergs fiskevårdsförening något att bjuda sportfiskarna. I Nedre Sandsjön finns gädda och aborre, Övre Sandsjön har regnbågsforell, som blivit mycket populär, och laxföring, och med tiden blir det harr i Jädraån, förutom annan sportfisk.

— Förra året var ett gott år för Kungsbergs fiskevårdsförening, säger kassören Thure Johansson, Botjärn. De som fiskar skötser sig bedervigt. Vi har planterat ut ytterligare 1.000 regnbågsforeller i Övre Sandsjön och 1.000 laxöring och dessutom 1.000 enaomrig harr i Jädraån och lite laxöring även där.

Önskvärt vore dock att föreningen hade mera fiskevatten. Nu har nog icke alla sportfiskares önskemål riktigt tillgodosedda.

Fiskekort för föreningens fiskevatten säljs av Anders Hillström och Roland Asblom i Kungsfors, Thure Johansson i Botjärn och Kungsberg och vid Järbo Handels järnavdelning. Föreningen har ett 90-tal medlemmar och säljer medlemskort till dem som bor inom området och årskort till järboor och andra utomstående. För dem som fiskar finns det dagkort.

Fiske är en mycket stimulerande fritidshobby för många, men arbete och inkomster är en nödvändighet för hygiens bekämpande fortsätter herr Johansson. Här i Kungsberg, Botjärn, Kungsfors och Norrby finns arbetskraft, både kvinnlig och manlig. Hit till bygden kunde mycket väl komma någon industri. Sedan diversehandeln slagit igen i Kungsberg, finns här en lokal ledig.

Dahws

Bättre väg önskemål i Botjärn

En bättre väg genom Kungsberg är absolut nödvändigt för befolkningen och för den turism som vi hoppas på, säger herr Manfred Jansson, Botjärn, Järbo. Vägen genom Botjärns by, som är 1,5 km skulle vi önska få lagd under vägförvaltningen.

För att bättre tillgodose sportfiskarnas önskemål skulle en attraktiv sjö ordnas här i Botjärn. Den skulle finnas är endast 100 meter i diameter. Den har tidigare dikats ut för att man skulle få mera åkerjord. Nu kunde en 10 meters lång vall ordnas och vi finge en sjö, cirka 600 m lång och 100 m bred. Med en caterpiller kunde det arbetet ske på en dag. Djupet skulle kunna bli cirka 2 meter. Den skulle först rotenombehandlas och därefter kunde man plantera in lämplig fisk.

KAMERA FILM
Kodak
HITTA KODAKALLE SÅ TAR NI BRA FÄRGKORT!
Alla butiker som har Kodakalle i fönstret är Bildbutiker. De är just nu extra redo att hjälpa er få bra färgfoto! De berättar, att ni lätt tar färgkort med er gamla kamera. De visar prov på, hur bra korten blir. Med Kodacolor färgfilm i den gula asken. Välkommen till Bildbutikerna med Kodakalle!
Kodak

Arbetarbladets RUNDA BORD *om Kungsberg*

FRÅGA: Har Kungsberg-Kungsfors-området möjligheter att bli ett fritids-eldorado i Gästrikland?

ORDFÖRANDE:
John Dahl, Arbetarbladets lokalredaktör i Järbo.

DELTAGARE:
Bror Olsson, v kommunalnämndsordförande i Järbo, medlem av turist- och slalomkommittéerna m m.
Joel Järbing, rektor, naturvårdare, fäbodentusiast m m.
Rolf Lindell, kommunalkamrer.
Karin Larsson, fru, pionjär i Kungsberg för hygdesemester.
Lisa Henningsson, DM-mästarinna i slalom.
Börje Forsberg, kassör i Järbo IF.
Reymond Persson, JIF-are.
Sören Löf, JIF-are, samtliga järbebor, samt
Gösta Vedin, turistintendent,
Gunnar Paulsson, kassör i Gästriklands turistförening.
REPORTAGE: **Viljam Wikström** och **Lennart Pettersson** (foto).